

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 758 din 30.10.2019

Dosar nr.: .380/2019

Petiția nr.: 3322/13.06.2019

Petent:.....

Reclamați: Compania Națională Poșta Română SA
Oficiul Poștal 51 București

Obiect: discriminare pe criteriul de handicap la primirea corespondenței poștale

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2. Compania Națională Poșta Română SA- Bulevardul Dacia nr.140, sector 2, București

3. Oficiul Poștal nr.51 București- str Pucheni nr.42, sector 5, București

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

4. Petentul, persoană cu handicap (utilizator de cărucior rulant) sesizează cu privire la refuzul accesului la serviciile poștale în condiții de egalitate cu alte persoane. În fapt, petentul susține că partea reclamată refuză practic să îi înmâneze corespondența, avizarea, reavizarea și coletele, având în vedere că acesta are nu își poate folosi mâinile și picioarele.

III. Procedura de citare

5. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 3710/28.06.2019 și 3322/28.06.2019 a citat părțile pentru data 19.07.2019, ora 10, 00, iar prin intermediul adreselor 4600/06.08.2019 și 4633/08.08.2019 a recitat părțile pentru data de 06.09.2019, ora 10,00.

6. Procedura se consideră legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

7. Petentul, persoană cu handicap (utilizator de cărucior rulant), sesizează cu privire la refuzul accesului la serviciile poștale în condiții de egalitate cu alte persoane. În fapt, petentul susține că partea reclamată refuză practic să îi înmâneze corespondența, avizarea, reavizarea și coletele, având în vedere că acesta are nu își poate folosi mâinile și picioarele.

8. De asemenea, petentul susține faptul că partea reclamată nu a adaptat serviciile și

produsele la persoane cu dizabilități ca ale sale. Acesta subliniază și faptul că după majorat a cerut să fie recunoscută ca semnatura a sa. Pentru o semnătură recunoscută, petentul a oferit și variante, respectiv: semnătura făcută pe o ștampilă, amprenta digitală, semnătura electronică, acordarea unei împuterniciri pentru ridicarea corespondenței factorului poștal sau pur și simplu să i se lase corespondența sa în cutia poștală.

9. Petentul susține faptul că a transmis un colet altei persoane cu dizabilități și acesta s-a întors. Față de solicitarea sa, petentul cere să i se comunice o soluție favorabilă pentru față de aspectee sesizate.

Susținerile reclamatei

10. Reclamata, în punctul său de vedere, înregistrat sub nr. 4188/18.07.2019, precizează următoarele:

- Memoriul prin care petentul a sesizat C.N.C.D. reprezintă o prezentare deformată a realității și o percepție personală a acestuia în raport de interacțiunile cu prepusii subscrisei în activitatea de furnizare a serviciilor poștale. Demersul petentului este apreciat ca fiind unul lipsit de temeii juridic, și, implicit, un demers care nu poate fi admis de către C.N.C.D. în considerarea argumentelor ce urmează a fi expuse de C.N.P.R. S.A..

-Serviciul postal constă în colectarea, sortarea, transportul și livrarea unei trimiteri poștale. Serviciul postal este un serviciu pe care furnizorul de servicii poștale (Compania Națională "Posta Romana" S.A.) îl prestează în beneficiul expeditorului trimiterii poștale. Contractul de furnizare de servicii poștale se încheie între expeditor și furnizorul de servicii poștale iar destinatarul unei trimiteri poștale este o terță parte fata de raportul juridic. Aceste succinte precizări sunt necesare pentru prezentarea unei imagini de ansamblu cu privire la situația reclamata de petent.

-Prin raportare la serviciile poștale adresate petentului, petentul este destinatarul unor trimiteri de corespondență înregistrată pentru care predarea se efectuează pe baza semnăturii olografe a destinatarului, în raport de legislația poștala aplicabilă.

- prin împuternicirea unei persoane fizice în baza unei procuri autentice emise în conformitate cu dispozițiile Capitolului IX intitulat „Contractul de mandat” din Codul civil; valabilitatea unei procuri notariale este stabilită în primul rând de părți. Părțile pot limita durata procurii, indicând expres o perioadă de timp în cadrul actului notarial, fără a putea însă specifica o durată nedeterminată. Dacă părțile nu au prevăzut un termen, procura încetează în 3 ani de la încheiere conform dispozițiilor art. 2015 din Noul Cod Civil. Procura se poate încheia și pe o perioadă determinată, mai mare sau mai mică de 3 ani (de exemplu - 5 ani sau 5 luni), dacă durata mandatului este menționată expres în procura. De asemenea, împuternicirea notarială poate înceta: a) prin revocarea sa de către mandant (cel care împuternicește), b) prin renunțarea mandatarului; c) sau prin moartea, incapacitatea sau falimentul mandantului ori a mandatarului. Totodată, partea reclamată subliniază faptul că, procura poate fi revocată de către mandant, ori mandatarul poate să renunțe la aceasta. Revocarea procurii notariale se face prin declarație autentică la orice notar public din țară. Notarul public caruia i se solicită să autentifice revocarea unei asemenea procuri este obligat să transmită, de îndată, revocarea către Registrul Național Notarial de Evidență a Procurilor și Revocărilor acestora (RNNEPR). Potrivit art. 2034 din Noul Cod Civil, mandatarul poate renunța oricând la mandat, notificând mandantului renunțarea sa.

2) prin asistentul personal (dacă există) al persoanei cu handicap grav angajat în temeiul Legii nr. 448/2006; În înțelesul Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, are următoarea semnificație: *"persoana care supraveghează, acordă asistență și îngrijire copilului sau adultului cu handicap grav, pe baza planului de recuperare pentru copilul cu handicap, respectiv a planului individual de servicii al persoanei adulte cu handicap. Persoana cu handicap grav are*

dreptul, în baza evaluării sociopsihomedicale, la un asistent personal (art. 35. Lege nr. 448/2006).

3) prin curator, în cazurile prevăzute de dispozițiile art. 178 și următoarele din Codul civil. În accepțiunea doctrinei curatela reprezintă, o instituție juridică temporară și subsidiară de ocrotire a persoanelor capabile care din diferite motive (situații speciale: boala, infirmitatea fizică etc) nu-și pot apăra singure interesele (persoana nu poate nici personal, nici prin reprezentant, să ia anumite măsuri).

-În concluzie, partea reclamată susține că aspectele invocate de petent nu întrunesc elementele constitutive ale unei fapte discriminatorii, ori ale unui tratament injust, nefiind vorba despre acțiuni/inacțiuni care să poată favoriza sau defavoriza anumite persoane, solicitând respingerea sesizării

V. Motivele de fapt și de drept

11. Colegiul director constată că reclamatul nu a soluționat problema înmânării unor trimiteri poștale în mod direct pentru persoanele incapabile să semneze pentru ele.

12. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*

13. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

14. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: *„exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”).*

15. Prin nediferențiere judecătoria Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: *„art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (Van der Mussel împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit, 30 iulie 1998, §75).*

16. În hotărârea dată în cazul **Thlimmenos împotriva Greciei** din 6 aprilie 2000, CEDO a arătat că în ciuda prevederilor legale grecești, unei persoane condamnate penal la o pedeapsă privativă de libertate cu executare (pentru refuzul înrolării în armată) nu i poate interzice să devină notar. Astfel CEDO a concluzionat că *„dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”.*

17. În consecință, există tratament diferențiat dacă situațiile comparabile sunt tratate diferit, pe de altă parte dacă situațiile diferite sunt tratate identic.

18. Colegiul director constată pe de o parte că reclamatul tratează persoanele cu dizabilitate identic cu persoanele fără dizabilitate, solicitând semnătură pentru primirea unor trimiteri poștale, deși din punctul de vedere al posibilității semnării situațiile sunt diferite, pe de altă parte

tratează diferit persoanele cu dizabilitate față de persoanele fără dizabilitate solicitând ca pentru persoanele cu dizabilitate înmânarea unor trimiteri poștale să se efectueze printr-o altă persoană și nu în mod direct.

19. Art. 3 din **Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități** (ONU), ratificată de România prin **Legea nr. 221/2010**, stabilește printre principii autonomia individuală și independența persoanelor. În mod evident dacă o persoană cu dizabilitate nu poate primi direct o trimitere poștală principiul autonomiei și independenței sunt grav afectate. Rezultă că din punctul de vedere al înmânării directe a unor trimiteri poștale persoanele cu dizabilitate trebuie tratate identic cu persoanele fără dizabilitate, adică nu printr-o terță persoană.

20. În consecință Colegiul director constată că reclamatul diferențiază persoanele cu dizabilitate care au discernământ dar care, datorită dizabilității, nu pot semna primirea trimiterilor poștale.

21. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

22. În mod evident diferențierea așa are originea în dizabilitatea persoanelor incapabile să semneze.

23. Privind restrângerea drepturilor petentului, Colegiul director se bazează pe următoarele prevederi:

- *„Pentru a da persoanelor cu dizabilități posibilitatea să trăiască independent și să participe pe deplin la toate aspectele vieții, statele părți vor lua măsurile adecvate pentru a asigura acestor persoane accesul, în condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic, la transport, informație și mijloace de comunicare, inclusiv la tehnologiile și sistemele informatice și de comunicații și la alte facilități și servicii deschise sau furnizate publicului, atât în zonele urbane, cât și rurale. Aceste măsuri, care includ identificarea și eliminarea obstacolelor și barierelor față de accesul deplin, trebuie aplicate, printre altele, la: [...] b) serviciile de informare, comunicații și de altă natură, inclusiv serviciile electronice și de urgență.”* (**Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități**, art. 9);

- *„Statele părți la prezenta convenție recunosc dreptul egal al tuturor persoanelor cu dizabilități de a trăi în comunitate, cu șanse egale cu ale celorlalți, și vor lua măsuri eficiente și adecvate pentru a se asigura că persoanele cu dizabilități se bucură pe deplin de acest drept și de deplina integrare în comunitate și participare la viața acesteia, inclusiv asigurându-se că: [...] b) persoanele cu dizabilități au acces la o gamă de servicii la domiciliu, rezidențiale și alte servicii comunitare de suport, inclusiv la asistență personală necesară vieții și integrării în comunitate, precum și pentru prevenirea izolării sau segregării de comunitate; c) serviciile și facilitățile comunitare pentru populație în general sunt disponibile în aceeași măsură persoanelor cu dizabilități și răspund nevoilor acestora”* (**Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități**, art. 19);

- *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin: [...] h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități..”* (art. 10 din **O.G. nr. 137/2000**).

24. Astfel fapta reclamatei de a nu soluționa problema înmânării unor trimiteri poștale în mod direct pentru persoanele incapabile să semneze pentru ele reprezintă discriminare, întrucât crează o deosebire pe criteriul dizabilității care a avut ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului de acces la servicii cu respectarea principiului autonomiei individuale și independenței persoanelor.

25. Problema nu este imposibil de soluționat, spre exemplu **Codul de procedură civilă**, la art. 163, prevede modul în care actele de procedură pot fi comunicate și prin încheierea unui proces-verbal de către agentul însărcinat cu înmânarea.
26. Conform prevederilor **O.G. nr. 2 din 2001**, art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7, Colegiul director aplică sancțiunea de avertisment, având în vedere că se urmărește nu aplicarea unei amenzi contravenționale, ci remedierea situației.
27. Recomandă reclamatei să elaboreze proceduri prin care persoanele incapabile să semneze pentru trimerile poștale să aibă posibilitatea de a le primi direct și nu printr-o terță persoană.
28. Colegiul director va monitoriza dacă reclamata va respecta recomandarea formulată în termen de 6 luni.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Fapta reclamatei de a nu soluționa problema înmânării unor trimiteri poștale în mod direct pentru persoanele incapabile să semneze pentru ele reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 10 lit. h) din **O.G. nr. 137/2000**;
2. Aplică sancțiunea de avertisment conform art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7 din **O.G. nr. 2 din 2001**;
3. Recomandă reclamatului să elaboreze proceduri prin care persoanele incapabile să semneze pentru trimerile poștale să aibă posibilitatea de a le primi direct și nu printr-o terță persoană;
4. Monitorizarea implementării recomandării în termen de 6 luni conform art. 19 lit. d) din **O.G. nr. 137/2000**;
5. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu e cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință:

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

GHEORGHIU Luminița – Membru

JURA Cristian – Membru

HALLER István – Membru

LAZĂR Maria – Membru

POPA Claudia Sorina – Membru

SANDU Veronica Tatiana - Membru

Data redactării: 11.12.2019

Tehnoredactat : CJ/PCS

Motivat și redactat: Haller István (pct. 11-28)

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.